

Huddoktoren informerer om: Hårtap – alopecia- generell info

Oppdatert 08.04.16

Litt om hår.

Mennesket har ca. 5 millioner hårsekker i huden, kun ca.100.000 av disse sitter på hodet. Håret har i dag liten funksjon; det varmer litt, det beskytter litt mot solen, men det er først og fremst viktig for vårt utseende, vår selvfølelse, vårt ønske om å være som andre. Å miste håret på ulike måter er derfor først og fremst psykisk truende. Vi miste normalt 50-150 hår pr. dag, da hårene i hodebunn vokser i en syklus, der de etter 2-6 år faller ut, og erstattes av nye hår etter hvert. Ca. 15 % av hårene er i ferd med å falle ut til enhver tid, og gjør dette vanligvis ganske programmert, og vi legger ikke så mye merke til det.

Hva er de vanligste formene for hårtap?

Vanligst er vanlig skallethet (**androgenetisk alopeci**), som ca. 80 % av alle 70 år gamle menn erfarer. Kvinner blir ikke skallet på samme måte, men får ofte en redusert hårtetthet sentralt i hodebunn, som er samme arvelige tilstand. Denne type hårtap er sjelden knyttet til sykdom. Videre finnes det hårtap som skyldes normal hormonpåvirkning (etter svangerskap f.eks.), da mistes mange hår på en gang, dette kalles **telogent effuvium (se under)**. Det samme kan skje etter bruk av visse medisiner, og etter infeksjoner. Dette er den vanligste formen for hårtap som kan skyldes sykdom, og legen vil vurdere å ta noen blodprøver for å avdekke slike sammenhenger. Denne type hårtap går oftest over av seg selv, håret kommer tilbake etter flere mnd. av og til år.

Flekkvis hårtap (alopecia areata) oppleves ofte dramatisk, da det faller ut hår i flekker i hodebunn. Hodebunn er helt normal. Dette vil oftest normalisere spontant, og er sjelden tegn på sykdom. Noen har dette i svært uttalt grad. Se egen info: Alopecia areata.

Hvordan kan man skille de ulike typene hårtap?

Det viktigste er å høre hva som er skjedd, om det er hårtap (røyting), eller om det kun er registrert at det er mindre hår å se enn før. Hudlegen vil ved å se på hodebunn få mye informasjon, og ellers be om andre helseopplysninger, om andre sykdommer eller nylige infeksjoner, medisiner, andre hudsykdommer, arv.

Av og til suppleres dette med blodprøver, eller andre undersøkelser, det er meget sjelden det tas prøver av håret, det gir lite informasjon. Det er viktig å finne ut om det kan være en intern årsak til hårtapet, om du er syk. Det er sjelden hårtap er tegn på alvorlig sykdom.

Hvordan behandles hårtap?

Det er avhengig av type hårtap, og også av kjønn og alder, da noen behandlinger ikke er egnet for kvinner som kan få barn (menstruerer), pga. uheldig påvirkning av hormonene. For hårtap som er forbigående vil det oftest være best å ikke utsette seg for behandling når plagene er beskjedne (lite uttalt androgenetisk alopecia). Dette også fordi de fleste behandlinger er lite effektive, kan ha bivirkninger, og kan være dyre.

Huddoktoren informerer om: Hårtap – alopecia- generell info

Oppdatert 08.04.16

Androgentisk hårtap (kalles ofte female pattern androgenic hairloss – FPHL- hos kvinner).

Typisk tegn er redusert hårtetthet i kronen i hodebunn.

Hvis plagen er små: bør ikke behandles. Menn kan behandles med finasterid tabletter 1 mg /dag, ca 85% får noe gjenvekst, eller forsinket tap av hår. Legemidlene må brukes minst 6 mnd før det har hensikt å evaluere effekten, og effekten gir seg hvis man slutter å bruke midlene, man vil da etter noen tid være tilbake der man ville vært om man ikke var behandlet. Ergo er midlene bedre til å forsinke hårtap enn å hindre det. Dette kan ikke brukes til kvinner som kan få barn, og virker dårligere hos kvinner enn hos menn med denne type hårtap.

Reseptbelagt legemiddel.

Man kan også bruke lokalbehandling med minoxidil (Recrea forte, pris 330 for 60 ml), som påføres skallen morgen og kveld. Dette er mindre effektivt, og kan gi bivirkninger. Dette kan brukes av kvinner.

Telogen effluvium

Typisk hårtapsmøntser er å miste mye hår på kort tid, men uten at det er spesielt tynt i kronen. Det er ofte kortere hår på siden av hodet, i tinninger. Pasientene er ofte er veldig plaget, men det er relativt lite å se i hodebunn (ikke så veldig redusert hårtetthet.)

Telogen effluvium kan skyldes ulike sykdommer, eller oftere – at man ikke finner noe galt. Dette går ofte over av seg selv, slik dyrenes ”røyting”, men kan av og til være kronisk over flere år. Det finnes ingen god behandling med legemidler, trøsten er at det ofte brenner ut etter hvert.

Alopecia areata – se egen informasjon

Arrdannende alopecia

Det finnes en hodebunnsykdom der ikke bare hårene men også hodebunnen er affisert. Dette er svært plagsomme tilstander. I disse tilfellene er det vanlig å ta en vevsprøve fra hodebunn for å klassifisere tilstanden. Arrdannende alopeci kan behandles på mange måter, men det må foreligge en sikker diagnose for å velge korrekt behandling. Arr som allerede er oppstått gir ikke ny hårvekst, målet er å redusere ytterligere arrdannelse med hårtap. Tilstanden er sjelden og må behandles individuelt.

Mer informasjon på nettet: www.bad.org.uk -Patient leaflets